

Siseministeerium

Teie 22.02.2024 nr 1-7/40-1

Meie 13.03.2024 nr 1.4-1/606-2

Tähelepanekud Eesti Vabariigi haridusseaduse
ja teiste seaduste muutmise seaduse
(õppimiskohustuse kehtestamine) eelnõu kohta

Lugupeetud õigusnõunik

Alljärgnevalt leiate Sisekaitseakadeemia tähelepanekud Eesti Vabariigi haridusseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (õppimiskohustuse kehtestamine) eelnõu kohta.

Kõrgharidusseaduse § 21 lg 5 kohaselt kohaldatakse kutseõppe korraldamisele **rakenduskõrgkoolis kutseõppeasutuse seaduses** õppekava, **õppekorralduse**, õpetajate, **rahastamise**, kutseõppe läbiviimise õiguse ja kutseõppe kvaliteedi hindamise **kohta sätestatud. Meie hinnangul ei arvesta eelnõus toodu Sisekaitseakadeemias õpetatavate erialade valdkondliku eripäraga ning tegevuse rahastamise erisustega.**

- 1) Eelnõuga täiendatakse kutseõppeasutuse seaduse 6. peatükki „Õppekorraldus“ §-ga 32¹. Kutseõppeasutuse seadusesse lisatava § 32¹ lg-i 2 kohaselt kehtestab valdkonna eest vastutav minister õpilase arengu ja õppimise toetamise, sealhulgas tugimeetmete rakendamise tingimused ja korra. Kuna rakendusakti kavandit lisatud ei ole, pole võimalik hinnata, milliseid muudatusi toob nimetatud korra kehtestamine kaasa akadeemias toimuva kutseõppe õppekorraldusele.
- 2) Eelnõuga täiendatakse kutseõppeasutuse seaduse 6. peatükki „Õppekorraldus“ §-ga 34¹ ning sätestatakse õpilase koolist väljaarvamise tingimused. Akadeemia peab oluliseks, et kutseõppest väljaarvamise tingimused oleksid ühetaolised kõrgharidusseaduses §-is 17 sätestatud tingimustega. **Teeme ettepaneku mitte kohaldada rakenduskõrgkoolidele eelnõuga lisatavat §-i 34¹.** Meie hinnangul ei peaks rakenduskõrgkoolis õppivate koolikohustuseta õpilaste väljaarvamise tingimused erinema rakenduskõrgharidusastme õppest väljaarvamise tingimustest. Akadeemiale on äärmiselt oluline, et koolil oleks õigus koolikohustuseta õpilane eksmatrikuleerida ka siis, kui õpilane ei jõua õpingutes edasi, on toime pannud olulise vääritud teo (nt plagiaat) või kui ta rikub oluliselt õppekorralduse tingimusi ja korda. Samuti peaks akadeemial olema õigus õpilane eksmatrikuleerida, kui õpilane ei täida eriala valdkonna eest vastutavas valitsusasutuses kehtivaid isikuomaduste üldnõudeid või paneb toime teo, mis ei ole kooskõlas ametniku eetikakoodeksiga (Sisekaitseakadeemia põhimäärus § 22 lg 5).

Eelnõu kohaselt arvatakse õpilane koolist välja kui õpilasel on õpinguid takistavad olulised õppevõlgnevused õppekavaga määratud põhiõpingutes ja kool on eelnevalt õppiia toetamiseks rakendanud kõiki tema käsutuses olevaid toetusmeetmeid. Eelnõust ja selle

seletuskirjast jääb ebaselgeks, milliseid õppevõlgnevusi on võimalik hinnata oluliseks ja milliseid mitteoluliseks.

- 3) Eelnõuga täiendatakse kutseõppeasutuse seaduse 6. peatükki „Õppekorraldus“ § 35 lg-ga 1¹. Eelnõu kohaselt on õpilasel õigus direktori otsusel jätkata alustatud õpinguid vabade kohtade olemasolul samas koolis teisel õppekaval ilma koolist väljaarvamise ja vastuvõtmise toiminguid läbi viimata. Kuna õppekavade vastuvõtutingimused võivad oluliselt erineda, siis tagamaks, et õppekavale üle viidav õpilane vastab õppekavaga seotud vastuvõtutingimustele (sh läbinud asjakohase taustakontrolli), tuleks kutseõppeasutuse seaduse § 35 lg-t 1¹ täiendada ning sätestada, et ühelt õppekavalt teisele üle viimise eelduseks on ka õppekaval õppimisele kehtestatud vastuvõtutingimuste täitmine.
- 4) Eelnõuga täiendatakse kutseõppeasutuse seaduse 4. peatükki „Rahastamine“ §-ga 47¹, milles sätestatakse kutseõppe õppekulude hüvitamise tingimused ja alused. Sisekaitseakadeemia suhtes ei kohaldu kutseõppeasutuse seaduse § 47 lg-es 10 nimetatud tegevustoetuse eraldamise regulatsioon. Eelnõus ei ole arvestatud, et kutseõppeasutuse seaduse § 47 lg-st 14 tulenevalt kehtestab sisekaitselise rakenduskõrgkooli kutseõppe finantseerimise alused, tingimused ja korra siseminister määrusega. Eeltoodust tulenevalt tuleks kutseõppeasutuse seaduse § 47 lg-t 14 täiendada ning sätestada, et Sisekaitseakadeemia õppetegevuse valdkonna eest vastutav minister (siseminister) määrab õppekavad ja õpperühmad, mille alusel õppivatelt õpilastelt ei ole akadeemial õigust tasu nõuda (analoogne eelnõu § 3 p-ga 22). Samuti tuleks meie hinnangul täiendada kutseõppeasutuse seaduse § 47¹ lg-t 4, lg-t 7 ja lg-t 8 (eelnõu § 3 p 25) viitega kutseõppeasutuse seaduse § 47 lg-le 14 nii, et ka akadeemial oleks võimalik kohaldada eelnõus nimetatud tasuliste koolituskohtade moodustamise õigust ja õpilastel oleks võimalik kasutada tasuta õppimise õigust ja tasulisest õppest tasuta õppele liikumise õigust (§ 47¹ lg 7 ja lg 8).
- 5) Juhime tähelepanu, et eelnõuga lisatava (eelnõu § 3 p 25) kutseõppeasutuse seaduse § 47¹ lg-des 1-9 sätestatakse tasulise kutseõppe regulatsioon, samas § 47¹ lg-des 10-11 sätestatakse õppekulude hüvitamise regulatsioon. Palume sõnastused ühtlustada.
- 6) Juhime tähelepanu, et eelnõuga lisatava (eelnõu § 3 p 25) kutseõppeasutuse seaduse § 47¹ lg 10 kohaselt kehtestab kutseõppe õppekulude hüvitamise tasu suuruse määramise alused ja tasu ülemmäärad riigi- ja munitsipaalkoolides Vabariigi Valitsus. Palume täpsustada, kas Vabariigi Valitsuse kehtestatud regulatsioon kohaldub ka sisekaitselise rakenduskõrgkooli suhtes. Akadeemia hinnangul on õigem, kui sisekaitselise rakenduskõrgkooli õppekulude hüvitamise tasu suuruse määramise alused ja tasu ülemmäärad kehtestaks siseminister.
- 7) Teeme ettepaneku muuta kutseõppeasutuse seadust ning luua selgus mittestatsionaarse õppevormi sisustamise osas. Kutseõppeasutuse seaduse § 28 kohaselt toimub õpe statsionaarses või mittestatsionaarses vormis. Mittestatsionaarse õppe puhul moodustab õpilase iseseisev töö üle poole moodustavad praktika ja õppekeskkonnas toimuv praktiline töö vähemalt poole õppekava mahust ning jagunevad üldjuhul võrdselt. Juhime tähelepanu sellele, et kuna mittestatsionaarse õppe puhul iseseisev töö moodustab üle poole õpingute mahust, siis praktika ja praktiline töö ei saa moodustada vähemalt poolt õppekava mahust. Palume vastuolu kõrvaldada.

Austusega

(allkirjastatud digitaalselt)

Gaili Parts

rektoraadi büroo juhataja-õigusjuht

58836306 gaili.parts@sisekaitse.ee